

Huvudman

Praktiska Sverige AB, Orgnr 5562575786

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Praktiska Gymnasiet Jönköping i Jönköping kommun.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Praktiska Sverige AB avseende brister rörande disciplinära åtgärder. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaroutredningar samt i övriga delar inom området skolans arbete för att skapa studiero.

Om ärendet

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Praktiska gymnasiet Jönköping följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete för att skapa studiero samt frånvaroutredningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn samt verksamhetsbesök och lektionsobservationer mellan den 23-25 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans rutiner kring extra anpassningar och särskilt stöd samt frånvaroarbeta, beskrivning av skolans arbete för att skapa studiero, skolans ordningsregler och skolans handlingsplan vid regelbrott på skolan. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera elever berättar att om man blir utvisad från lektionen får man ogiltig frånvaro för den del av lektionen som man blir utvisad. En elev berättat att lärare ibland tappar tålamodet och slänger ut alla elever och avslutar lektionen tidigare. De elever som varit mest stökiga får då ogiltig frånvaro. Eleverna berättar vidare att det oftast är samma elever som blir utvisade från lektionen. En elev säger att läraren först säger till och om eleven då fortsätter kastar läraren ut eleven och ger ogiltig frånvaro. En elev berättar att det i hans klass skett fem till sex gånger att elev blivit utvisad från lektion detta läsår. En annan elev berättar att hen vet att en elev blivit utvisad från lektioner sex gånger under tre år och en tredje elev säger att hen inte minns om någon elev blivit utskickad i hans klass.

Flera lärare berättar att om en elev blir utvisad från lektionen får eleven ogiltig frånvaro och att de sätter ogiltig frånvaro i skolans system på de minuter som eleven är utvisad från lektionen. En lärare säger att skolan även har möten med elev och vårdnadshavare vid frånvaro och att det då finns möjlighet att komma underfund med varför utvisningen skedde.

Personal från elevhälsan bekräftar i intervju att om en elev blir utvisad från lektionen får eleven ogiltig frånvaro de minuter som eleven är utanför lektionssalen. Vidare säger en personal från elevhälsan att skolan inte har någon rutin för vad som händer med elever som blir utvisade, men att de försöker fånga upp eleven. Vidare säger personal från elevhälsan att eleven som blir utvisad oftast hänger kvar i korridoren och att de inom elevhälsan får reda på utvisningen i efterhand. Enligt personal från elevhälsan reagerar alltid någon och tar hand om en elev som står utanför klassrummet.

När rektorn får bemöta att det framkommit vid intervjuer med elever och lärare att en elev som blir utvisad från en lektion får ogiltig frånvaro, säger rektorn att det inte är okej och att saken har varit upp med berörd lärare. När rektorn får bemöta

att detta framkommit i intervjuer med olika lärare och elever, svarar rektorn att hen har hört att detta skett i något enstaka fall och att hen då sett till att minuterna som registrerats som ogiltig frånvaro tagits bort. Rektorn säger att det inte är okej att elever som blir utvisade från lektioner får ogiltig frånvaro för den tid de är utvisade och säger att skolan ska ta tag i det.

Huvudmannen har i yttrande i samband med kommunikering av protokoll uppgett bland annat följande. Rektor önskar tydliggöra att skolan har rutiner för hur situationer kring utvisning ur undervisningslokalen ska hanteras, men har efter tillsynsbesöket identifierat att dessa behöver förtydligas. Utvisning ur undervisningslokalen är något som sker sällan. Elever ska inte heller få ogiltig frånvaro om denne blir utvisad ur undervisningslokalen. Rektor kommer säkerställa att denna typ av frånvaroregistrering upphör.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 6 § skollagen får rektorn eller en lärare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt 5 kap. 7 § skollagen får en lärare i gymnasieskolan visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid Praktiska Gymnasiet Jönköping används disciplinära åtgärder i strid mot författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att elever som stör ordningen och som utvisas från lektioner även får ogiltig frånvaro för den tid som eleven blir utvisad från undervisningslokalen.

De disciplinära åtgärder som skolan har möjlighet att använda sig av regleras uteslutande i 5 kap. skollagen. Det är således endast dessa disciplinära åtgärder som är tillåtna och det är därför inte möjligt för skolan att använda sig av andra åtgärder eller metoder som disciplinära åtgärder än de som finns angivna i bestämmelserna i 5 kap. skollagen. Frånvarorapportering regleras inte i 5 kap. skollagen som en disciplinär åtgärd. Att i samband med utvisning ur undervisningslokalen ge elever ogiltig frånvaro är därför en otillåten disciplinär åtgärd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Praktiska Sverige AB:s verksamhet vid Praktiska Gymnasiet Jönköping uppfyller inte författningarnas krav vad gäller disciplinära åtgärder.

Utredningen visar att lärare på skolan tillämpar en otillåten disciplinär åtgärd då elever ges ogiltig frånvaro i samband med utvisning ur undervisningslokalen. Av intervju med rektorn och yttrande från huvudmannen i samband med kommunikering av protokoll framkommer dock att rektorn är medveten om att det inte är tillåtet att elever som blir utvisade från lektioner får ogiltig frånvaro för den tid de är utvisade, att rektorn korrigerat elevens frånvaro när hen har fått kännedom om det och att rektorn kommer att säkerställa att denna typ av frånvaroregistrering upphör. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I samtliga elevintervjuer berättar elever att alla lärare på skolan ger eleverna hjälp och stöd om eleverna behöver detta. Lärare, personal från elevhälsan och rektorn berättar alla att alla elever i behov av extra anpassningar ges de extra anpassningar de är i behov av. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan samt biträdande rektorn och rektorn framkommer att skolan har framtagna rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd och att extra anpassningar följs upp regelbundet och utvärderas minst var sjätte vecka vid veckovisa möten där lärare, personal från elevhälsan samt rektorn medverkar. Då extra anpassningar inte fungerar trots justeringar eller då det är uppenbart att extra anpassningar inte kommer att räcka, anmäler lärare, efter diskussion vid ovannämnda möten, elevens behov av utredning av särskilt stöd till rektorn. Därefter beslutar rektorn om att starta en utredning och personal från elevhälsan medverkar vid utredningar av elevs behov av särskilt stöd. Rektorn fattar därefter beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Vidare framkommer att elever som är i behov av särskilt stöd får de särskilda stödinsatser de är i behov av och att de elever som är i behov av studiehandledning på modersmål ges sådant stöd i den omfattning de behöver.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 9 kap. 9 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn framkommer bland annat att skolan regelbundet genomför enkäter som en del i skolans förebyggande arbete för att skapa studiero. Vidare framkommer att skolan arbetar aktivt med åtgärder som är framtagna ur genomförd analys av skolans behov av insatser, för att skapa studiero. Skolan har även framtagna ordningsregler som är beslutade av rektorn och som följs upp under medverkan av elever. Vidare framkommer av både intervjuer och dokumentation att rektorn startar en utredning och ser till att åtgärder genomförs för att få elever att ändra sitt beteende då en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Av intervjuer och inkommen dokumentationen framkommer att det i vissa elevgrupper och vid undervisning i vissa ämnen råder studieoro. Det framkommer dock att skolan identifierat detta och även arbetar aktivt med åtgärder för att skapa studiero

genom ökad bemanning i vissa elevgrupper, handledning till lärare samt genom att skapa mindre elevgrupper vid undervisning i vissa ämnen. Enligt intervjuer med lärare, personal från elevhälsan samt biträdande rektor och rektorn har skolan även tagit fram en gemensam lektionsstruktur, vilket även samtliga genomförda lektionsobservationer bekräftar.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en sådan utredning ska rektorn, enligt 5 kap. 10 § skollagen, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan samt biträdande rektor och rektorn framkommer att skolan har ett system för att rapportera elevers frånvaro. Vidare framkommer att rektorn ser till att det startas en utredning för att utreda frånvaron om en elev har upprepade eller längre frånvaro. Flera elever berättar att skolan tittar efter mönster och att lärarna och mentorerna pratar med eleverna vid utredning av elevers frånvaro. Av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan samt biträdande rektor och rektorn framkommer att elevers frånvaro följs upp regelbundet vid veckovisa möten i kollegiet. Vid mentorspass skriver eleverna även in hur de ser på sin frånvaro och hur mycket frånvaro de har. Vidare framkommer att åtgärder genomförs för att komma till rätta med elevers frånvaro.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 16 § skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Vid upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

2023-06-20

X Viveka Berglund

Viveka Berglund
Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

2023-06-20

X Vivianne Majoros Wastrell

Vivianne Majoros Wastrell
Föredragande utredare
Signerat av: Vivianne Majoros Wastrell